

Synsrehabilitering – veien til et aktivt liv

Av Mia Jacobsen

752 mennesker deltok på rehabiliteringskurs i Norges Blindeforbund i 2010. De lærte å lese og skrive, lage mat, bruke hjelpemidler og å ta seg fram i omgivelsene med lite eller ikke noe syn.

Norges Blindeforbund har tre syn- og mestringssentre; et på i Hurdal i Akershus, Solvik på Askøy i Hordaland og i Evenes i Nordland. I tillegg er det fire regionale rehabiliteringskontor; i Oslo, Bergen, Trondheim og Evenes.

- Vi har bred kompetanse innen synsrehabilitering med fagspesialister som arbeider tett sammen med et skolert likemannsapparat. Tilbakemeldingene fra brukerne er veldig gode, både på den individuelle oppfølgingen som blir gitt, på kvaliteten på kurs- og aktivitetsvirksomheten, og på oppholdene på syn- og mestringssentrene, forteller Hilde Tuhus Sørli som er rehabiliteringsleder i Norges Blindeforbund.

Hilde Tuhus Sørli, rehabiliteringsleder i Norges Blindeforbund.

FAKTA om synsrehabilitering i Norges Blindeforbund

- Akutthjelp: 1. linjetjeneste som rykker ut til ny-synshemmede: Rehabiliteringsavdelingen formidler kontakt med en som selv har mistet synet (likemann). Vedkommende ringer og gir tilbud om hjemmebesøk og samtale samt informasjon om rettigheter, hjelpemidler og rehabiliteringstilbud.
- Regionkontorene har fagpersonell (sosionom, pedagog, coach, ergoterapeut, jurist) som tilbyr individuelle samtaler og oppfølging.
- På kurs arbeider både likemann og fagpersonell. Her fokuseres det også på den følelsesmessige siden av et synstap. Det tilbys samtale med psykolog. Andre fagpersoner: optiker, synspedagog, mobilitetspedagog, sosionom, pedagog, sykepleier, instruktører i fag som ADL (aktiviteter i dagliglivet), IKT, kunst og håndverk, punktskrift, fysisk aktivitet.
- 47 personer arbeider med rehabilitering i Norges Blindeforbund
- Har tilbud til unge, eldre og gamle. Ingen aldersgrense oppad.
- Egne kurs for personer i yrkesaktiv alder, pensjonsalder og innvandrere.
- Egne kurs for personer med diabetes og synsproblemer etter hjerne-slag.

- Det utarbeides rapport for den enkelte kursdeltaker som sendes til synskontakten i den enkeltes hjemkommune, dersom kursdeltakeren samtykker.
- Dersom det oppstår andre behov for oppfølging, ber vi om at synskontakten følger opp videre.
- Vi tar også kontakt med andre instanser som for eksempel Hjelpemiddelsentralen, NAV SYA (Senter for yrkesrettet attføring) og voksenopplæring i hjemkommunen.

CASE SAK:

Det var ingen bihulebetennelse

Gradvis over de tre siste årene har Michael Moore (37) mistet det meste av synet. Han har en MS-diagnose som har gitt synsnervebetennelse. Kollegaen sendte han til Hurdal syn- og mestringssenter. Det er det beste som kunne skjedd.

- Jeg var på skitur og merket at jeg hadde vondt i øyet. Jeg tenkte kanskje det var bihulebetennelse, men da jeg kom på jobb på mandag var det noe som ikke stemte på skjermen. Jeg ble sendt til øyelege og fikk diagnosen opticus nevritt, synsnervebetennelse. I løpet av en uke var synet borte på venstre øye. Steroidbehandling ga synet tilbake, men etter åtte måneder kom en ny betennelse. Da var behandling nytteløs, sier energimeglere fra Bergen.

Noen måneder senere var det samme runde med høyre-øyet. Det siste året har tobarnsforen avfunnet seg med at han må leve med fem prosent syn på hvert øye resten av livet.

Michael Moore har mistet det meste av synet midt i livet. Han har fått hjelp til å lære å leve igjen på Hurdal syn- og mestringscenter.

Motivert av andre synshemmede
Når vi treffer Michael er han på grunnkurs for synshemmede i yrkesaktiv alder på senteret i Hurdal. Det var kollegaen Ann-Mari Hammerland som spurte om han ikke skulle melde seg på kurs.

- For å være ærlig, jeg hadde ikke tenkt på det, og verken sykehus eller NAV ga beskjed om at Blindeforbundet var et alternativ. Men jeg fulgte Ann-Maris råd, og er storfornøyd med all hjelpen jeg har fått og blitt motivert av de positive menneskene jeg har møtt på kurs.

Michael har fått hjelp til å komme i kontakt med hjelpemiddelsentralen, han har fått vite om arbeidsreiser og fått mange råd og tips som kan gjøre hverdagen uten syn enklere.

- Jeg stortrives med å være på jobb og vil fortsette med det så lenge som mu-

lig. Nå får jeg tilrettelagt datautstyr og skal nok klare å gjøre jobben min. Kanskje ikke like fort som før, men jeg har hatt jobben i 20 år og kan gjøre den i blinde, humrer Moore. Michael har, som de fleste andre, vegret seg mot å ta i bruk den hvite stokken. Da får man liksom stemplet "blind" i pannen.

- Men nå har jeg bestemt meg for å ta i mot de hjelpemidlene som finnes. Jeg er ikke redd for å vise fram at jeg er svaksynt.

Vender hjem som ny mann
Ann-Mari er glad for at hun kan beholde sin gode kollega.

- Michael har fått en lettere hverdag etter at han kom i kontakt med Blindeforbundet og vi setter stor pris på den hjelpen og støtten han har fått. Han har til og med fått tilbake troen på at han skal kunne fungere i arbeidslivet og hjemme i familien med sterkt redusert syn, sier hun.

For det var et sjokk for den aktive småbarnsfaren å miste synet. Det har blitt mye på kona den siste tiden.

- Å gå på mestringskurs er det beste jeg kunne gjort. Det er helt fabelaktig og vil lette belastningen på min kone som har vært en kjempestøtte. Ja, jeg tror hun vil oppleve å få en ny mann hjem i morgen, sier Michael som er født litt på ny etter oppholdet på senteret i Hurdal. ■

Hurdalsenteret bygges ut for å tilby alle som trenger det moderne og omfattende synsrehabilitering. – Jeg gleder meg til å ta i bruk bassenget, sier Michael Moore.

Foto: Jørgen Juul/
Norges
Blindeforbund